

Контролери За звіт по реалізації Проекту відповідають Проект Менеджер і Контролери Ініціативної Групи.

Висновки і рекомендації: Розрахунки економічної доцільності, екологічний фактор та безпека дають змогу рекомендувати впровадження даного проекту в життя починаючи з 2018 року. Отримавши схвальні відгуки від комісії, що була присутня на захисті проекту 7.12.17 та зелене світло у фінансуванні, наступним етапом буде вихід даної роботи на захист студентських проектів СК. Термін реалізації проекту 2–3 місяці від затвердження фінансування, перші результати будуть відчутні впродовж першого місяця. Даний проект є пілотним і лише першою частиною більшої роботи, що стане прикладом і для інших Гуртожитків НаУКМА після своєї успішної імплементації в найбільшому Гуртожитку НаУКМА на Троєщині.

Література

1. Національний університет «Києво-Могилянська академія» – Гуртожиток. – Режим доступу: <http://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/students-life/hurtozhytok>.
2. Проект нового гуртожитку. – Режим доступу: <http://dormitory.ukma.edu.ua>.
3. Енергоефективність. – Режим доступу: <http://teplo.gov.ua/energoefektivnist/infografika>.
4. Утримання і розвиток матеріально-технічної бази КПІ ім. Ігоря Сікорського. Зі звіту проректора з адміністративно-господарської роботи П. В. Ковальова про роботу в 2016 році і основні завдання на 2017 рік. – Режим доступу: <http://kpi.ua/dagr-2016>.

Бойко І. С.

Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
студентка магістерської програми
1 р. н. «Економіка»

ОЦІНКА ДОБРОБУТУ УКРАЇНИ ЗА ІНДЕКСОМ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ

Україна як частина світового простору вимірює загальносвітовий індекс людського розвитку (ІЛР). Цей показник розраховує організація Об'єднаних Націй з метою показати значущість люд-

ського чинника в економічних процесах кожної країни, а не зосередження на економічному зростанні за будь-яких умов. Індекс розраховується як середнє геометричне трьох наступних показників: рівень освіти, очікуване довголіття та рівень життя, які вимірюються за допомогою визначення середнього числа років навчання людей віком вище 25 років, середньої тривалості життя та обсягом валового національного доходу на душу населення відповідно (рис. 1). ІЛР показує, що людина та її розвиток впливає на всі сфери життя держави і є передумовою зростання якості життя та підвищення ролі країни на світовому просторі.

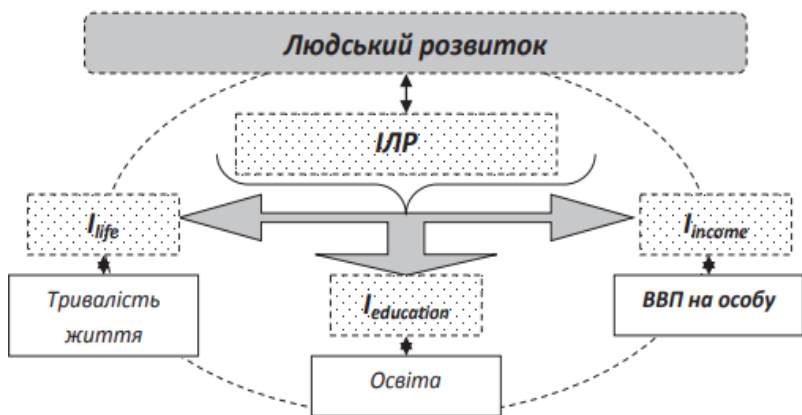

Рис. 1. Компоненти Індексу людського розвитку

Джерело: [1]

За період 1990–2015 років значення ІЛР України зросло на 5,2 %, з 0,706 у 1990 році до 0,743 у 2015 році. У «Доповіді про людський розвиток 2016 року: Людський розвиток для всіх і кожного» Україна займає 84 місце із 188 країн та територій світу і належить до країн з високим рівнем людського розвитку. На тій самій позиції знаходиться також Вірменія (табл. 1).

Як можна побачити з таблиці, за період середня тривалість життя зросла на 1,3 роки (69,8 років у 1990 р. проти 71,1 року у 2015 р.) та середня очікувана кількість років навчання на 2,9 років. Відбулося значне скорочення ВНД на душу населення з 10,815 дол. США у 1990 році до 7,361 дол. США у 2015 році.

У порівнянні з іншими країнами світу, останніми роками Україна опустилась на декілька позицій, а її значення є нижчим за середній показник по країнах Європи та країнах з групи високого рівня людського розвитку.

Таблиця 1. Динаміка ІЛР України за 1990–2015 рр.

	Life expectancy at birth	Expected years of schooling	Mean years of schooling	GNI per capita (2011 PPP\$)	HDI value
1990	69.8	12.4	9.1	10,815	0.706
1995	67.9	12.2	10.0	4,999	0.664
2000	67.3	13.2	10.7	4,664	0.673
2005	67.5	14.7	11.2	7,197	0.716
2010	69.3	14.9	11.3	7,738	0.734
2011	69.8	15.1	11.3	8,089	0.739
2012	70.3	15.2	11.3	8,181	0.744
2013	70.7	15.2	11.3	8,199	0.746
2014	71.0	15.3	11.3	8,151	0.748
2015	71.1	15.3	11.3	7,361	0.743

Джерело: [2]

Індекс людського розвитку показує роль та значення людини як найважливішого ресурсу. У цьогорічному рейтингу у першу десятку ввійшли такі країни, як Норвегія, Австралія, Швейцарія, Німеччина, Данія, Сінгапур, Нідерланди, Ірландія та Ісландія. Зокрема, Норвегія зберігає лідируючі позиції з 2008 року, до того ж з 2001 по 2006 рік вона також перебувала на першому місці. Середня тривалість життя у Норвегії складає 81,7 років, що є одним з найвищих показників у світі, а ВНД на душу населення становить 67,614 дол. США.

Щодо України, то такі її результати можна пояснити низкою сучасних проблем, таких як збройний конфлікт на сході України та період активних політичних, економічних та соціальних реформ. Зокрема, простежуються такі проблеми, як низькі доходи більшості населення, відсутність структурованої співпраці бізнесу та вищих навчальних закладів, низька поінформованість про затребуваність у кваліфікованих кадрах та низька мобільність працівників, низький рівень мотивованості щодо стимулювання потенціалу працездатного населення.

Для підвищення позиції України в рейтингу ІЛР необхідно насамперед зосередитись на людині як головному рушію та ініціатору економічних змін та створювати сприятливі умови для

всебічного розвитку і розкриття людського потенціалу. Починаючи від справедливої заробітної плати, якісних послуг охорони здоров'я, доступу до якісних знань та сприяння легальній зайнятості. Коли люди відчуватимуть свою цінність для держави, вони зможуть спрямувати свої зусилля для розвитку держави.

Таблиця 2. Значення Індексу людського розвитку для країн світу у 2015 році

Країна	Значення ІРЛ	Рейтинг за ІРЛ	Очікувана тривалість життя	Очікувана кількість років навчання	ВНД на душу населення за ПКС
Норвегія	0,949	1	81,7	17,7	67,614
Австралія	0,939	2	82,5	20,4	42,822
Швейцарія	0,939	3	83,1	16,0	56,364
Німеччина	0,926	4	81,1	17,1	45,000
Данія	0,925	5	80,4	19,2	44,519
Сінгапур	0,925	5	83,2	15,4	78,162
Нідерланди	0,925	7	81,7	18,1	46,326
Ірландія	0,923	8	81,1	18,6	43,798
Ісландія	0,921	9	82,7	19,0	37,065
Польща	0,855	36	77,6	16,4	24,117
Україна	0,743	84	71,1	15,3	7,361
Європа, Центральна Азія	0,756	–	72,6	13,9	12,862

Джерело: [2]

Отже, індекс людського розвитку є інтегральним показником, який відображає цінність людини як головного рушія економічних змін. Україна належить до країн з високим рівнем розвитку, що свідчить про значний її потенціал. Тому нашій країні потрібно зосередитись на запровадженню гідних умов життя для всіх її громадян.

Література

1. Гернего Ю. О. Фінансовий компонент індексу людського розвитку в Україні / Ю. О. Гернего. // Економіка і суспільство. – 2017. – № 11. – С. 407–412.
2. Доповідь про людський розвиток 2016 року: Людський розвиток для всіх і кожного [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr_2016_report_russian_web.pdf.

Бугрова О. О.

Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
к. е. н., доц., доцент кафедри економічної теорії

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Сьогодні соціально-економічний стан України вимагає рішучих і багатогранних заходів щодо поліпшення. В умовах кризи і глобальних викликів можливий обсяг фінансування проектів є жорстко обмеженим. Прийняття рішень щодо оптимального складу і доцільної структури програм регіонального розвитку є дуже важкою задачею.

Із надлишковим зростанням кількості проектів, які заплановано здійснити одночасно, знижується можливість їх реального фінансування за рахунок різних джерел, що негативно впливає на стан виконання заходів програм та досягнення програмних цілей. Програми, що підготовлені в різних регіонах України, на практиці часто являють собою описовий комплекс заходів, що містить загальні і неконкретні декларації про наміри. Отже, має бути запропонована методологія, яка вирішить проблему створення раціональної програми і найкращим чином втілюватиме ідеї стратегії регіонального розвитку в умовах кризи і глобальних викликів.

При застосуванні програмно-цільового підходу в центрі уваги знаходяться результати (соціально-економічні цінності), які очікується отримати від реалізації програми, а також визначення найбільш доцільного шляху досягнення місії програми. Аналіз